

Sådan adskiller tysk sig fra dansk

Tysk hører til den germanske sprogstamme. Til denne sprogstamme hører tysk, engelsk, hollandsk samt de nordiske sprog minus finsk.

Der findes for det første mange ligheder i grammatikken, og ligeledes findes der masser af ord, der ligner hinanden til forveksling.

Men i tysk er der nogle meget væsentlige forskelle i forhold til dansk. Det er forskelle, som kan være vanskelige både at forstå og ikke mindst at håndtere.

De tre køn.

På dansk har vi to køn: Intetkøn (t-ord) og fælleskøn (n-ord). Engang havde man i Danmark både hankøn og hunkøn, men det smeltede sammen til fælleskøn. Skulle man på dansk komme til at vælge forkert (en træ eller et udsigt), kan man selvfølgelig sagtens forstå meningen. Det kan man også på tysk, hvor man har tre køn. Men man tilstræber selvfølgelig at få et korrekt sprog.

På tysk hedder de tre køn: **hankøn, hunkøn og intetkøn.**

Mens vi på dansk sætter det bestemte kendeord efter navneordet, står det på tysk foran navneordet (præcis som på engelsk) f.eks. der Weg eller die Strasse. (the street)

Hvad det ubestemte kendeord angår, sættes det – ligesom på dansk – foran navneordet, f.eks. en blyant – ein Bleistift, – et venskab - eine Freundschaft.

Bemærk desuden, at alle navneord skrives med stort.

Kasus

Til daglig tænker vi ikke så meget over, hvad der er grundled, genstandsled, forholdsordsled eller hensynsled i det danske sprog. Men faktisk bøjer vi mange ord under hensyntagen til, hvilket led et ord er, f.eks. han – ham, jeg – mig, de – dem, vi – os.

På tysk er det helt nødvendigt, at man har styr på alle led i en sætning. Det skulle man helst have lært i dansk på et tidligt tidspunkt; men har man ikke, er det en betingelse at få det lært, hvis man vil have bare en chance for at forstå og håndtere den tyske grammatik. Det er derfor vigtigt, at man i sit hoved kan overskue bøjningsskemaerne med **fire lodrette kolonner** (de tre køn + flertal) samt **fire vandrette rækker/lag** (de fire kasus).

Alle navneord indplaceres i et skema med $4 \times 4 = 16$ muligheder.

På samme måde sættes alle stedord i et lignende system med lodrette kolonner og vandrette rækker. Det må understreges, at først når man har lært disse skemaer, er man i stand til at "føre sig frem" i den tyske grammatik.

Udsagnsordene

Mens vi på dansk kun kender til én bøjning af et udsagnsord i hver tid (nutid, datid og førnutid) er der på tysk (ligesom på engelsk) forskel på, hvem der udfører en handling.

På tysk betyder det, at der er seks bøjningsformer i de tre nævnte tider, og det vil sige **forskellige endelser** på udsagnsordene.

En ting, der kan volde problemer, er hvordan man adskiller eller sammenskriver de såkaldte løst sammensatte udsagnsord. Men der er klare regler for det. Der er også nogle ord, som styrer forskellige kasus.

Ejefald / genitiv

I forhold til dansk anbringes ordene i omvendt rækkefølge (krydsmetoden)

Ordstillingen

Det sidste større punkt er ordstillingen. De fleste mener, at det med ordstillingen er helt umuligt at finde ud af; men der er faktisk meget klare og kun få regler.

Hovedpunktet er groft sagt, at der i alm. hovedsætninger er ganske almindelig ordstilling, bortset fra, at udvidede udsagnsled står sidst. Og i bisætninger står udsagnsleddet sidst og evt. udvidede udsagnsled næstsist. Desuden sættes ordet *nicht* så langt tilbage som muligt.

Det forudsætter så, at man kan skelne hovedsætninger og bisætninger fra hinanden.